

**TALOUSARVION 2023
KÄYTTÖSUUNNITELMA**

Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2023 käyttösuunnitelma

Varsinais-Suomen liitto
PL 273 (Linnankatu 52) 20101 Turku
Puh. (02) 210 0900
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	4
2. KÄYTTÖTALOUS 2023	5
3.1 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	6
3.2 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO	7
3.3 ALUEKEHITTÄMINEN.....	7
3.4 MAANKÄYTTÖ	8
3.5 VALONIA	9
3.6 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT	10
LIITE 1 KUNTARAHOITTEINEN TOIMINTA	12
LIITE 2 OHJELMA JA HANKETOIMINTA	13
LIITE 3 KONKREETTISIA TOIMENPITEITÄ 2023	14
YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO.....	14
ALUEKEHITTÄMINEN	15
MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ	17
VALONIA	18
EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU	19

1. JOHDANTO

Varsinais-Suomen liitto – paras liittolainen

Varsinais-Suomen liiton visio on aktiivinen ja uudistuskyykyinen maakunnan liitto, yhteistyökumppani ja paras liittolainen, niin sisäisesti kuin sidosryhmillekin. Työmme ytimessä on Varsinais-Suomen kehittäminen ja tulevaisuuden suunnittelu yhteistyössä kuntien, korkeakoulujen, yritysten ja järjestöjen kanssa. Työllämme täydennämme maakunnan kehittämisen kokonaiskuvan. Tavoitteemme on olla yhteistyön edelläkävijä, käynnistäjä ja alueen vahva ääni. Lupauksemme on, että kanssamme maakunnan kehittämisen kuvat piirretään valmiiksi, toteutukseen saakka.

Talousarvio 2023

Maakuntavaltuusto (mv 5.12.2022 § 34) hyväksyi

1. Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023–2025.
2. talousarvion 2023 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden
3. maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

Liiton talousarvio vuodelle 2023 on 286 484 euroa alijäämäinen. Alijäämä suunnitellaan katettavaksi edellisten vuosien ylijäämätililtä.

Ohjelma- ja hankerahoitteiset kustannuspaikat ovat omakatteisia, jolloin niiden suunniteltu toimintakate on 0 euroa.

Talousarvion vastualueet

Yhtenäisvirasto on hallinnollisesti jaettu neljään vastuualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto.

Central Baltic -ohjelman hallinnointi on osa aluekehittämisen vastuualuetta, mutta ko. toiminta rahoitetaan pääosin ulkopuolisella, teknisen tuen rahoituksella. Ohjelmakauden 2014–2020 hallinnointi jatkuu täysimääräisesti vuoteen 2023, minkä jälkeen ohjelma suljetaan liiton osalta. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpanon ja hallinnoinnin kohdalla liitto jatkaa hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana.

Valonian toiminnot ovat osa maankäytön ja ympäristön vastuualuetta. Valonian kustannuspaikat ovat omakatteisia ja perustoiminta rahoitetaan erillisellä kuntarahoituksella.

Lounaistieto toimii osana edunvalvonnan ja kuntapalvelujen vastuualuetta. Lounaistiedon ja sen hallinnoimien hankkeiden kustannuspaikat ovat omakatteisia. Lounaistiedon taustaorganisaatiot rahoittavat sen toimintaa perusrahoituksella (67 500 euroa/v).

Vastuualueiden johtajat ovat kustannuspaikkojensa tilivelvollisia.

Virastossa toimii useita vastuualuerajat ylittäviä teemakohtaisia asiantuntijaryhmiä. Hanketoiminnan tilivastuut määrätään maakuntahallituksen tekemän käynnistämispäätöksen yhteydessä.

2. KÄYTTÖTALOUS 2023

Kuntarahoitteinen toiminta

Maakuntavaltuusto (mv 5.12.2022 § 34) hyväksyi talousarvion 2023 tuloslaskelmassa tilikauden tulokseksi 284 484 euroa alijäämää, jolloin toimintakatteeksi muodostuu 147 039 euroa alijäämää.

Seuraavassa taulukossa on Varsinais-Suomen liiton kuntarahoitteisen toiminnan käyttötalousosan käyttösuunnitelma 2023 tiliryhmätasolla.

KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA						
KÄYTTÖTALOUS	TA 2023	TA2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
TUOTOT						
Kuntien maksusuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	38 000	60 000	-36,7	22 000	38 000	38 000
Muut tuotot	121 000	120 000	0,8	-1 000	121 000	121 000
TUOTOT YHT.	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
KULUT						
Henkilöstökulut	-2 661 294	-2 610 450	1,9	50 844	-2 661 294	-2 661 294
Palvelujen ostot	-1 163 095	-1 061 336	9,6	101 759	-1 163 095	-1 163 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 950	-58 150	-3,8	-2 200	-55 650	-55 650
Vuokrat	-300 000	-298 000	0,7	2 000	-300 000	-300 000
Muut toimintakulut	-25 600	-30 600	-16,3	-5 000	-30 600	-30 600
YHTEENSÄ	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739

TA = talousarvio, TS = taloussuunnitelma, TP = tilinpäätös

Ohjelma ja hanketoiminta

Central Baltic ohjelman 2014–2020 hallinnointikulut on katettu pääosin teknisen tuen rahoituksella, jolloin ko. talousarvio on liiton tilinpidossa omakatteinen. Valonian ja Lounaistiedon toimintojen ja hankkeiden kustannuspaikat ovat omakatteisia ja niiden hallinnoinnissa noudatetaan seuraavia menettelytapoja. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 Central Baltic-ohjelman toimeenpanon kustannukset katetaan edelleen pääosin teknisellä tuella, mutta liiton on varauduttava tukemaan toimeenpanoa myös osin omarahoituksella (mh 25.1.2021).

1. Maakuntahallitus käynnistää liiton hallinnoimat hankkeet ja hankkeen päättyessä sen toiminta ja tulokset raportoidaan maakuntahallitukselle.
2. Ohjelma- ja hanketoiminnan päätöksissä nimetään vastuuhenkilöt sekä määritellään vastuunjaot, aikataulut, kustannusarviot, rahoitus ja seurannan järjestäminen.
3. Liiton sitoumukset suunnitteilla oleviin hankkeisiin vahvistetaan maakuntajohtajan päätöksillä, kun omarahoitusosuus on enintään 30 000 euroa. Maakuntahallitus vahvistaa yli 30 000 euron omarahoitusosuudet.
4. Maakuntajohtaja vahvistaa vuosittain teknisten tukien ja hankkeiden käyttösuunnitelmat.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus vahvistaa Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2023 käyttösuunnitelman siten, että käyttötalouden tuottojen ja kulujen sitovuustasot ovat seuraavat:

1. Kuntarahoitteisilla kustannuspaikoilla tiliryhmätaso

2. Ohjelma- ja hankerahoitteisilla kustannuspaikoilla toimintakatetaso (0 euroa).

3 KESKEINEN TOIMINTA 2023

3.1 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

Toiminta-ajatus

Varsinais-Suomen liitolla on toimiva ja monipuolinen luottamushenkilöhallinto, jonka ylin päättävä elin on maakuntavaltuusto, jonka jäsenet ovat kotikuntiensa kunnanvaltuutettuja. Toiminallisesta johtamisesta vastaa maakuntahallitus. Maakuntajohtaja johtaa liiton toimintaa liiton johtoryhmä tukenaan.

Edustajainkokous

Edustajainkokous on kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti liiton toimielin. Sen tehtävänä valtuustokauden alussa valita jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Maakuntavaltuusto

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin, maakuntavaltuusto kokoontuu toimintavuoden aikana kaksi kertaa. Maakuntavaltuusto päättää muun muassa liiton talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Maakuntavaltuustossa on 104 jäsentä.

Maakuntahallitus

Kuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelin, maakuntahallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 11–12 kertaa. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa. Lisäksi hallitus päättää maakuntajohtajan esittelystä liiton toimenpiteistä, lausunnoista ja kannanotoista. Hallitus toimii liiton edunvalvojana ja edustaa liittoa ulospäin.

Maakuntahallituksessa on 19 jäsentä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta työskentelee laatimansa tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja arvioivat ja tarkastavat vuoden 2023 toukokuun loppuun mennessä toimintavuoden 2022 talouden ja hallinnon tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä antavat valtuustolle tarkastuslautakunnan osalta arviointikertomuksen ja tilintarkastuksen osalta tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunnassa on neljä jäsentä.

Muut luottamustoimielimet

Liiton luottamushenkilöt toimivat seuraavissa jaostoissa ja toimikunnissa yms.: maakunnan yhteistyöryhmä, saaristotoimikunta, hankerahoitusjaosto, maankäyttöjaosto, valintatoimikunta, kulttuuritoimikunta, yhteistyökomitea sekä kielellisten palvelujen toimikunta.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakuluihin on laskettu mm. tilavuokrat, kokouspalkkiot, koulutuskustannukset, ansionmenetyskorvaukset, matkat ja ravitsemuspalvelut.

Toimielimien asiakirjat ovat nähtävillä osoitteessa www.varsinais-suomi.fi.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Luottamushenkilöhallinnolle asetettuja tavoitteita demokraattisesta päätöksenteosta ja liiton toiminnan ohjauksesta seurataan saadun palautteen perusteella. Vastuualueen tilivelvollinen on hallintojohtaja Petra Määttänen.

3.2 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ict-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Hallinnossa valmistellaan ja kootaan maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä huolehditaan liiton talouteen liittyvistä suunnittelu- ja seurantatehtävistä.

Jatkamme tiedonhallinnan kehittämistä

Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkuu vuoden 2023 aikana ja valmistaudumme uuden arkistolain vaatimuksiin. Kehitämme sähköisen asiakirjahallinnan toimintatapoja ja syvennämme vuonna 2022 käyttönotetun asianhallintaohjelmiston osaamista. Toimenpiteiden edistäminen on osa tietojohdamisen kehittämistä. Laadukas tiedonhallinta mahdollistaa tehokkaamman ja laadukkaamman toiminnan.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Liitossa toteutettiin työhyvinvointikysely keväällä 2022. Tulosten perusteella syksyllä päätetään 1–3 kehittämiskohdetta, joita lähdetään toteuttamaan päämäärätietoisesti yhdessä henkilökunnan kanssa vuoden 2023 aikana. Kehityskohtien kytkeminen arkeen ja tekemiseen on tärkeää muutosten aikaansaamiseksi.

3.3 ALUEKEHITTÄMINEN

Aluekehittämistyö parantaa maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja lisää maakunnan kilpailukykyä. Aluekehittämistyömme tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin ja erityisesti osaaminen, elinkeinojen ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys ovat Varsinais-Suomen aluekehittämisen keskeisiä elementtejä.

Lisäksi osallistumme aktiivisesti kansainväliseen verkostoyhteistyöhön ja näin lisäämme maakunnan tunnettavuutta ja edistämme maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyömme pohjautuu laaja-alaiseen ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät maakuntastrategian kautta kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Toiminnan tukemisessa työkaluina käytämme mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Varmistamme maakuntaohjelman aktiivisen toimeenpanon

Valtuustokaudelle 2021–2025 vahvistettu maakuntaohjelma ohjaa vahvasti vuonna 2023 aluekehittämisen toimintaa. Tavoitteena on käynnistää pääosa maakuntaohjelmaan kirjatuista toimenpiteistä (49 kpl) joko omana toimintana, tukemalla hankerahoituksen avulla niiden toteutumista tai erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta. Keskeisenä keinona tässä on laaja-alainen kumppanuusyhteistyö ja kumppanuusfoorumien eri verkostojen aktiivinen toiminta.

Suuntaamme rahoitusta älykkään erikoistumisen painopisteiden mukaisesti

Vuonna 2023 käytettävissä olevia rahoitusinstrumentteja ovat muun muassa EU:n aluekehitysrahaston (EAKR) alueellinen rahoitus (mukaan lukien Central Baltic-rahoitus) sekä kansalliset rahoitusohjelmat kuten

alueen kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen suunnattu AKKE-rahoitus. Rahoitushakujen tehtäväkonaisuus pitää sisällään hakujen painopisteiden määrittelyn, haun avaamisen ja tiedotuksen, hankevalinnat, hankkeiden seurannan ja ohjauksen sekä kansallisten rahoitusinstrumenttien kohdalla myös maksatusten hoitamisen.

Vuoden 2023 aikana avataan molemmista rahoitusinstrumentista vähintään yksi rahoitushaku. Rahoituksella tuemme maakunnan kannalta keskeisten älykkään erikoistumisen kärkien vahvistamista, maakuntastrategian ja -ohjelman painopisteiden toteutumista sekä erilaisten pilottien ja kokeilujen käynnistämistä.

Viestimme EU:n rahoitusohjelmista ja edistämme hankekumppanuuksia

Maakunnan alueelle kohdistuvan kansallisen rakennerahasto-ohjelman varojen niukkuus on haaste kaikille Etelä-Suomen maakunnille. Tämä siitään huolimatta, että syksyn 2021 kansallisen rakennerahastoratkaisun kautta maakuntaan kohdistettiin hieman aiempaa enemmän varoja. Siksi yhtenä tavoitteena tämän kansallisen rahoituksen vähäisyyden kompensoimiseksi on maksimoida ulkoisen EU-rahoituksen saaminen maakuntaan. Tässä työssä tuemme alueen toimijoita rahoitushakujen yhteydessä. Tämä tapahtuu ensisijaisesti viestimällä rahoitusmahdollisuuksista ja edistämällä hankekumppanuuksia. Seuraamme vuosittain yhteistyössä Turun ja Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-toimiston kanssa rahoituksen kohdentumista alueelle.

Laadimme yhteisen aluekehityksen tilannekuvan aluekehityskeskustelujen pohjaksi

Valtion ja maakuntien aluekehittämiskeskustelu on vuonna 2022 lakisääteisesti käynnistynyt uusi toimintatapa, jossa valtio ja maakunta tiiviissä vuoropuhelussa käsittelevät yhdessä aluekehityksen tilannetta, tavoitteita ja toimenpiteitä. Käymme teemakohtaiset aluekehittämiskeskustelut alkuvuonna 2023 ja niihin liittyen vastaamme alueen osalta tilannekuvan laatimisesta, keskusteluagendan määrittelystä ja koordinoimme alueemme osalta prosessia.

Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa

Kansainvälisessä toiminnassa panostamme toimintavuonna erityisesti CPMR-yhteistyöhön (CPMR on eurooppalainen perifeeristen merellisten alueiden liitto) sekä sen Itämerikomission toimintaan. CPMR:n hallituksen (political bureau) varsinainen hallituksen jäsen on vuosina 2023–2024 Varsinais-Suomen liiton luottamushenkilöedustaja ja tämän tehtävän myötä koordinoimme myös CPMR:n Suomen edustajista koostuvaa kansallista verkostoa. BSSSCN eli Itämeren alueen maakuntien/alueiden verkoston toiminnassa ja Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä olemme myös aktiivisesti mukana.

Osallistumme aktiivisesti EU-komission ja Alueiden komitean kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen (Pilot Action for Partnerships for Regional Innovation; PRI) yhdessä Västerbottenin maakunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena on löytää hyviä käytäntöjä ja yhteistyömalleja alueiden älykkään erikoistumisen tukemiseen.

Central Baltic -ohjelman uuden rahoituskauden 2021–2027 täysimittainen käynnistäminen ja ohjelmakauden 2014–2020 sulkeminen

Vuonna 2022 järjestetyn ensimmäisen rahoitushakemusierroksen hankkeet käynnistyvät alkuvuonna ja hanketoimijoita tuetaan, ohjataan ja neuvotaan hankkeiden toimeenpanon eri vaiheissa. Ohjelman toinen hakukierros käynnistetään. Ohjelman tavoitteista ja rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan laajasti ohjelma-alueella kansallisten kontaktipisteiden tuella.

Päättävä Central Baltic 2014–2020 ohjelmakausi suljetaan liiton osalta. Tehtävä pitää sisällään maksatusten ja raporttien loppuunsaattamisen viimeisten hankkeiden osalta, ulkoisen ohjelma-arvioinnin toteuttamisen sekä loppuraportoinnin ohjelman tuloksista komissiolle.

3.4 MAANKÄYTTÖ

Maakunnan suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ympäristövastuullisuus huomioiden. Tavoitteiden määrittelyssä

sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytykset alueen erityisarvoille rakentuvalle hyvälle asuin- ja toimintaympäristölle ja elämisen laadulle.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys ja aluerakenne. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitelmaksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta. Merialuesuunnittelulla luodaan edellytykset merialueiden kestäväälle käytölle ja meriympäristön hyvän tilan saavuttamiselle. Hankkeisiin aktiivisesti osallistumalla tuotetaan suunnittelussa tarvittavaa tietoa ja edistetään maakunnan tavoitteiden toteutumista.

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

Edistämme maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen monikeskuksisen alue- ja yhdyskuntarakenteen ja monipaikkaisen toiminnan kestäväää ja vetovoimaista yhdistämistä. Kokonaismaakuntakaavan uudistamiseen valmistautuminen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakiuudistuksen keskeytymisestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat muun muassa viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten mukaan lukien Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan teemakohtaisen ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakennel selvitys jatkuu. Arvioinnin perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntakaavan tavoitteet ja laadimme osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Edistämme kestäväää liikennejärjestelmää ja -ympäristöä

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämiseksi. Vuoden lopulla teemme nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arvioinnin seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistumme Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Edistämme Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumisen ja rahoitusmalliselvitystä.

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haemme erillishoidusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatkamme jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP-, NSBR-, ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudumme uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen suunnitelman seuranta ja arviointi.

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

Maakunnan suunnittelua teemme yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Merialuesuunnitteluyhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Liikennejärjestelmätyössä vahvistamme asemaamme osana Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävällä ja edistämme uudistuvan EU-asetuksen tavoitteiden toteutumista. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitymme toimiin, joilla tuetaan kestäväää alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitystä. Vastuualue on mukana useissa maakunnan suunnittelua ja kehitystä edistävissä liikenteen, ilmastomuutoksen torjunnan, kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa.

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa

Olemme yhteistyössä Lounaistiedon ja muiden maakuntien liittojen kanssa aktiivisesti kehittämässä digitaalista maakuntakaavoitusta ja merialuesuunnittelua sekä suunnittelun arviointi- ja seurantavälineitä.

3.5 VALONIA

Valonia on Varsinais-Suomen kuntien kestävään kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio, joka toteuttaa valtionhallinnon laatimia kestävään kehityksen tavoitteita. Valonia tarjoaa palveluita kunnille ja muille julkisille toimijoille sekä yrityksille ja kuntalaisille. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Valonia rakentaa kestävään kehityksen mukaista, resurssitehokasta Varsinais-Suomea, joka on rohkea, osaava ja

vastuullinen edelläkävijä. Valonia kouluttaa, neuvoo, antaa asiantuntija-apua sekä koordinoi monien toimijaverkostojen työtä. Valonia kehittää toimintamalleja ja työkaluja resurssitehokkaan ja kestäväen yhteiskunnan toteuttamiselle.

Hyviä, uusia ratkaisuja haetaan laajan hanketoiminnan avulla. Yhteistyön ja kumppanuuden avulla Valonia luo kehityspolkuja kestäväen kehityksen toteuttamiseksi kaikissa maakunnan kunnissa. Kunnat sitoutuvat Valonian toimintaan asukaslukuun perustuvien maksuluokkien mukaisesti. Suurin osa Valonian toimintojen rahoituksesta koostuu hankerahoituksesta ja kuntarahoitus toimii hankkeiden omarahoituksena. Valonian työtä ohjaavana asiakirjana toimii Ohjelma 2030.

Autamme kuntia kestäväen kehitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa

Hankkeidemme päämääränä on rakentaa hiilineutraalia maakuntaa, jossa aktiivisesti turvataan luonnon monimuotoisuutta sekä edistetään luonnonvarojen kestäväen käyttöä. Hankkeissa tuemme kuntia kestävyystyön suunnitelmallisuudessa sekä konkreettisten toimenpiteiden toteuttamisessa.

Lisäämme kuntien välistä yhteistyötä, vertaisoppimista ja tiedon jakamista

Jatkamme asiantuntijaverkostojen työtä ja tarjoamme neuvontaa ja palveluita tarpeiden mukaan. Vahvistamme kestäväen kehityksen seurantaa ja viestintää sekä kunnissa että maakunnallisesti.

Tarjoamme palveluita ajankohtaisiin tarpeisiin liittyen

Kehitämme uutta maakunnallista yhteistyötä ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja vesienhallintaan liittyen. Käymme keskustelua ja pyrimme löytämään ratkaisuja ajankohtaisiin kysymyksiin muun muassa hiilinieluihin ja luonnon monimuotoisuuteen, ruokaketjun kestävyteen sekä liikkumisen ratkaisuihin liittyen. Tarjoamme kunnille ja kuntalaisille neuvontaa energiankäytön vähentämiseen ja fossiilisista energialähteistä luopumiseen. Jatkamme kuntien auttamista ilmasto- ja luontotavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden käynnistämisessä, rahoituksen hakemisessa, hankinnoissa sekä seurannan kehittämisessä.

3.6 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, välittää tietoa maakunnallisesti ja edistää nykyaikaista maakuntaidentiteettiä ja kulttuuria yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Lounaistieto muodostaa yhdessä liiton tietopalvelutoimintojen kanssa tietopalveluryhmän. Tietopalveluryhmään on keskitetty liiton tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä paikkatietoyhteistyö, avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta. Tietopalveluryhmän keskeisenä viestintäkanavana toimii Lounaistieto.fi-alue tietopalvelu, joka sisältää mm. tilastotietopalvelun, karttapalvelun ja dataportaalin sekä suuren joukon muita tietopalveluja.

Lounaistiedon toimintaa rahoittavat Varsinais-Suomen liiton lisäksi Turun kaupunki, Turun yliopisto, Satakuntaliitto, Åbo Akademi ja Yrkeshögskolan Novia toistaiseksi voimassa olevan yhteistyösopimuksen perusteella.

Toteutamme proaktiivista, suunnitelmallista ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa edunvalvontaa

Edistämme yhdessä sovitutuja edunvalvontatavoitteita. Erityisenä tavoitteena on eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttaminen. Edunvalvontaprosessin kytkemme vahvasti alueen muihin toimijoihin ja kansanedustajayhteistyöhön. Jatkamme kunta- ja luottamushenkilöyhteistyötä. Vaikuttajakoulun kautta parannamme mahdollisuuksia tulevaisuudessa olla entistä vaikuttavampi maakunta.

Teemme nykyaikaista, vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää sekä lisäämme maakunnan vetovoimaa

Hyödynnämme viestinnässä eri kanavia. Kehitämme ydinviestejä edelleen ja käytämme yhtenäistä visuaalista ilmettä. Viestintämme on avointa, osallistavaa ja ymmärrettävää. Lisäämme maakunnan kiinnostavuutta markkinointiyhteistyöllä muun muassa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Vaalimme varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä

Toimimme aktiivisesti kulttuurin ja luovien alojen maakunnallisessa verkostoyhteistyössä kulttuurifoorumin, kulttuurihyvinvointiverkostojen ja kuntayhteistyön kautta. Toteutamme opetus- ja kulttuuriministeriön kuntien kulttuuritoimintalin mukaista alueellista kehittämistehtävää uudenlaisen kulttuurialan yhteistyön ja toiminnan avaajana maakunnassa hankemuotoisena.

Edistämme avoimen datan yhteen toimivuutta ja hyödynnettävyyttä

Osallistumme aktiivisesti datan yhteen toimivuutta edistäviin kansallisiin prosesseihin, kuten rakennetun ympäristön digitalisaation edistämiseen. Kehitämme Lounaistiedon omia datatuotteita paremmin hyödynnettäviksi, ja edistämme paikkatietodatan hyödyntämistä yrityksissä ja julkishallinnossa osana uutta kansallista Paikkatietoinnovaatiohubia.

Kehitämme tietopalveluiden markkinointia ja avoimen tiedon yhteistyötä

Viestimme systemaattisesti Lounaistiedon toiminnasta ja seuraamme viestinnän vaikuttavuutta. Markkinoimme Lounaistiedon tietopalveluja sosiaalisessa mediassa niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Laajennamme Avoimen tiedon verkoston toimintaa sekä sisällöllisesti että alueellisesti.

Liite 1 Kuntarahoitteinen toiminta

KÄYTTÖTALOUS 2023 KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA

KÄYTTÖTALOUS 2023 KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA						
	TA 2023	TA 2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
TUOTOT						
Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	38 000	60 000	-36,7	22 000	38 000	38 000
Muut tuotot	121 000	120 000	0,8	-1 000	121 000	121 000
TUOTOT YHT.	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
KULUT						
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO						
Henkilöstökulut	-156 840	-156 840	0,0	0	-156 840	-156 840
Palvelujen ostot	-102 400	-115 241	-11,1	-12 841	-102 400	-102 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000	-2 000	0,0	0	-2 000	-2 000
Vuokrat	-4 000	-2 000	100,0	2 000	-4 000	-4 000
Muut toimintakulut	-4 500	-4 500	0,0	0	-4 500	-4 500
YHTEENSÄ	-269 740	-280 581	-3,9	-10 841	-269 740	-269 740
YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO						
Henkilöstökulut	-984 205	-896 606	9,8	87 599	-984 205	-984 205
Palvelujen ostot	-545 300	-447 300	21,9	98 000	-545 300	-545 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 650	-46 150	-5,4	-2 500	-43 650	-43 650
Vuokrat	-296 000	-296 000	0,0	0	-296 000	-296 000
Muut toimintakulut	-100	-100	0,0	0	-100	-100
YHTEENSÄ	-1 869 255	-1 686 156	10,9	183 099	-1 869 255	-1 869 255
ALUEKEHITTÄMINEN						
Henkilöstökulut	-546 804	-567 393	-3,6	-20 589	-546 804	-546 804
Palvelujen ostot	-154 420	-147 420	4,7	7 000	-154 420	-154 420
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-400	-400	0,0	0	-400	-400
Muut toimintakulut	-4 000	-4 000	0,0	0	-4 000	-4 000
YHTEENSÄ	-705 624	-719 213	-1,9	-13 589	-705 624	-705 624
MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ						
Henkilöstökulut	-523 134	-509 080	2,8	14 054	-523 134	-523 134
Palvelujen ostot	-133 310	-126 710	5,2	6 600	-133 310	-133 310
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 500	-6 500	0,0	0	-6 500	-6 500
Muut toimintakulut	-2 000	-2 000	0,0	0	-2 000	-2 000
YHTEENSÄ	-664 944	-644 290	3,2	20 654	-664 944	-664 944
EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT						
Henkilöstökulut	-450 311	-480 531	-6,3	-30 220	-450 311	-450 311
Palvelujen ostot	-227 665	-224 665	1,3	3 000	-227 665	-227 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 400	-3 100			-3 100	-3 100
Muut toimintakulut	-15 000	-20 000	-25,0	-5 000	-20 000	-20 000
YHTEENSÄ	-696 376	-728 296	-4,4	-31 920	-701 076	-701 076
KULUT YHT.	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739

Liite 2 Ohjelma ja hanketoiminta

KÄYTTÖTALOUS 2023 OHJELMA- JA HANKETOIMINTA

KÄYTTÖTALOUS 2023 OHJELMA- JA HANKETOIMINTA						
	TA2023	TA2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
CENTRAL BALTIC 2014 - 2020 ja 2021-2027						
Tuet ja avustukset	2 345 900	2 027 300	15,7	318 600	1 890 750	2 008 500
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-1 364 600	-1 299 400	5,0	-65 200	-1 045 450	-1 055 600
Muut toimintakulut	-981 300	-727 900	34,8	-253 400	-845 300	-952 900
TOIMINTAKATE	0	0	56	0	0	0
VALONIA TOIMINNAT						
Tuet ja avustukset	960 000	820 000	17,1	140 000	960 000	960 000
Muut tuotot	150 000	120 000	25,0	30 000	150 000	150 000
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-820 000	-720 000	13,9	-100 000	-820 000	-820 000
Muut toimintakulut	-290 000	-220 000	31,8	-70 000	-290 000	-290 000
TOIMINTAKATE	0	0	88	0	0	0
LOUNAISTIETO JA HANKETOIMINTA						
Tuet ja avustukset	766 967	702 927	9,1	64 040	468 188	478 789
Henkilöstökulut	-485 809	-387 660	25,3	-98 149	-304 301	-319 120
Muut toimintakulut	-281 158	-315 267	-10,8	34 109	-163 887	-159 669
TOIMINTAKATE	0	0	24	0	0	0
TUOTOT YHT	4 222 867	3 670 227	15,1	552 640	3 468 938	3 597 289
KULUT YHT	-4 222 867	-3 670 227	15,1	-552 640	-3 468 938	-3 597 289
TOIMINTAKATE	0	0	30	0	0	0
Central Baltic -ohjelman käyttötalousarvio täsmentyy seurantakomitean päätöksillä. Valonian, Lounaistiedon ja hanketoiminnan käyttötalousarvot täsmentyvät, kun uusia hankkeita käynnistetään ja niiden kustannusarvot vahvistetaan maakuntahallituksen päätöksillä. Hankkeiden päättyessä niiden toiminta ja tulokset raportoidaan						

Liite 3 Konkreettisia toimenpiteitä 2023

YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO

Toiminnan painopisteet 2023

Jatkamme tiedonhallinnan kehittämistä

- Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkuu vuoden 2023 aikana ja valmistaudumme uuden arkistolain vaatimuksiin.
- Jatkamme asiakirjahallinnon menettelytapojen kehittämistä niin, että saadaan hyöty työprosessien helpottumisesta ja osin automatisoiduista toiminnoista
- Kehitämme erityisesti tietoturvallisuutta tiedonhallintalain vaatimusten mukaiseksi
- Huomioidaan tuleva arkistolaki ja julkisuuslaki tiedonhallinnan ohjauksessa
- Aloitamme sähköisen arkiston käyttö

Työhyvinvoinnin kehittäminen

- Toteutimme keväällä 2022 työhyvinvointikyselyn. Kyselyn tulosten perusteella todettiin tarve kehittää ja tukea esihenkilötyötä ja toisaalta löytää keinoja vahvistaa työntekijöiden työssäjaksamista. Työssäjaksamisen perusedellytyksistä haluamme tukea erityisesti ammatillista osaamista ja kokemusta työn mielekkyydestä.
- Esihenkilötyön koulutusta valmisteltiin syksyllä 2022 ja syksyyn jatkuva koulutus alkoi helmikuussa 2023.
- Kevan rahoittama työssä jaksamista tukeva Maakuntien liitot yhdessä oppien – hanke jatkuu vielä marraskuuhun 2023. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan hankkeen toimiin.

ALUEKEHITTÄMINEN

Toiminnan painopisteet 2023

Varmistamme maakuntaohjelman aktiivisen toimeenpanon

- Tuemme maakuntaohjelman 2022-2025 toimenpiteiden (44 kpl) toteutumista. Tukitoimina meillä ovat käytössä mm. kumppanuusfoorumin verkostoyhteistyö eri sektoreilla, muu aktiivinen sidosryhmäyhteistyö sekä EU- ja kansallisten rahoitusten kohdentaminen toimenpiteitä tukeviin hankkeisiin.
- Maakuntaohjelman toteutumista ja vaikuttavuutta seuraamme vuosittain toteutettavan kumppanuusbarometrin ja verkostojen työn vuosikatsauksen kautta. Lisäksi tavoitteena on käynnistää rahoitusportfolioseuranta, joka kertoo maakunnassa päätettävän rahoituksen jakautumisesta maakuntaohjelman pääteemoihin.
- Vuonna 2023 käytettävissä olevia rahoitusinstrumentteja ovat muun muassa EU:n aluekehitysrahaston (EAKR) alueellinen rahoitus (mukaan lukien Central Baltic-rahoitus) sekä kansalliset rahoitusohjelmat kuten alueen kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen suunnattu AKKE-rahoitus.
- Osallistumme keväällä 2021 hyväksytyyn matkailuelinkeinon tiekartan toimeenpanoon (2021-2027) ja verkostoyhteistyön vahvistamiseen.
- Matkailuparlamentti järjestetään 7.2.2023 yhteistyössä muiden alueen matkailutoimijoiden kanssa. Lisäksi järjestetään vuoden 2023 tiekartan kärkiteemoja mukaileva hanke- ja kehitystyöpajojen sarja ja päivitetään itse tiekartta.
- Toimimme aktiivisesti maakunnallisen Ennakointiakatemian tavoitteiden edistämiseksi mm. alueen osaamiskapeikkojen ratkaisemiseksi tietyiltä osin, ennakointitulosten jalkauttamiseksi ja konkretisoinniseksi oppilaitostasolla. Lisäksi kehitetään yhteistyötä JOTPAN ja maakunnallisen jatkuvan oppimisen verkoston kanssa sekä tavoitellaan yhteistyön kehittämistä Turun yliopiston tulevaisuudentutkimuskeskuksen kanssa.

Suuntaamme rahoitusta älykkään erikoistumisen painopisteiden mukaisesti

- Liiton käytössä olevan kansallisen rakennerrahasto-ohjelman varoja suunnataan erityisesti toimintalinjassa 1 maakunnan älykkään erikoistumisen kärkiin.
- Vuoden 2023 myöntövaltuus kokonaisuudessaan EAKR:n osalta on 2 501 000 euroa. Summa sisältää arvion vuosilta 2021 ja 2022 siirtävistä määrärahoista.
- Ohjaamme kansallista hankerahoitusta (AKKE) mm. alueellisen TKI-tiekarttatyön valmisteluun, joka toteutetaan laajapohjaisessa maakunnallisessa yhteistyössä ScienceParkin ja korkeakoulujen yhteistyönä. Vuoden 2023 alussa kansallista hankerahoitusta on käytössä yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

Viestimme EU:n rahoitusohjelmista ja edistämme hankekumppanuuksia

- Viestimme Turun ja Varsinais-Suomen Brysselin toimiston kanssa aktiivisesti EU:n kautta avautuvista rahoitusinstrumenteista. Kohderyhmänä ovat erityisesti alueen julkiset (erityispainopisteenä toimintavuonna ovat kunnat) ja yksityiset organisaatiot. Tavoitteena on luoda uusi toimintamalli, jonka avulla voimme konkreettisesti ja käyttäjälähtöisesti lisätä tietoa ajankohtaisista EU-rahoitusmahdollisuuksista ja auttaa kuntia EU-hankkeisiin osallistumisessa.
- Seuraamme vuosittain yhteistyössä Turun ja Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-toimiston kanssa rahoituksen kohdentumista alueelle.
- Kansallisten EU-rahoituksen mahdollisuuksista viestimme yhdessä rahoitusta koordinoivan Uudenmaanliiton kanssa

Laadimme yhteisen aluekehityksen tilannekuvan aluekehityskeskustelujen pohjaksi

- Valmistelemme alueellisen tilannekuvan maakunnan ja valtion välisten aluekehityskeskustelujen pohjaksi.

- Aluekehittämiskeskustelut käydään vuonna 2023 kaikkien maakuntien yhteisenä kaksipäiväisenä keskusteluna helmikuussa 2023. Teemoina ovat vihreä siirtymä, osaava työvoima ja liikkuvuus sekä huoltovarmuus.
- Aluekehittämiskeskusteluprosessiin on lisäksi valmisteltu uutena elementtinä syksyllä 2023 mahdollisesti järjestettäviä poliittisen johdon aluekehittämiskeskusteluja, jotka olisivat jatkoa helmikuun virkamieskeskusteluille ja mahdollistaisivat uuden hallituksen ja alueiden vuoropuhelun hallituskauden alussa. Näihin osallistuisi valtioneuvoston ja maakuntien poliittista johtoa aluekehittämisestä vastaavan ministerin johdolla. Poliittisen johdon aluekehittämiskeskusteluja valmistellaan kevään ja kesän aikana uuden hallituksen näkemyksen mukaan.

Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa

- Keskeisimmät kansainväliset verkostot toiminnassamme ovat CPMR (Euroopan perifeeristen alueiden liitto) ja sen Itämerikomissio (BSC).
- Tuemme CPMR:n Political Bureauun varapuheenjohtajan Talvikki Jorin toimintaa ko. organisaatiossa valmistelemalla meripoliittikaan liittyviä kannanottoja, puheenvuoroja ja avauksia toimintavuoden aikana ja tukemalla käytännön asioissa kokouksiin osallistumista.
- Osallistumme virkamiestasolla erityisesti CPMR:n Itämerikomission (BSC) työryhmien toimintaan mm. koheesiopoliittikan, liikenteen ja ilmasto ja energia-teemaan liittyen.
- ”Partnership for regional innovations”-yhteistyö Västerbottenin maakunnan kanssa alueellisen innovaatiotoiminnan tukemiseksi jatkuu. Teemana ovat erityisesti ruokaketjuun liittyvät yhteistyöprosessit ja -hankkeet.
- Vuoden 2023 alussa Itämeren Interreg -rahoituksella käynnistyneen kansainvälisen, kolmivuotisen ”We make transition”- hankkeen tavoitteena on vahvistaa kansalaisyhteiskunnan ja julkisen sektorin innovaatioyhteistyötä ja vauhdittaa Euroopan vihreää siirtymää paikallis- ja aluetasolla. Varsinais-Suomessa yhteistyötä tehdään erityisesti Uudenkaupungin kaupungin ja Kemiönsaaren kunnan kanssa.
- Pyrimme käynnistämään erityisesti älykkään erikoistumisen teemoihin kytkeytyvän yhteistyön Ruotsin/Uppsalan alueen kanssa yhdessä mm alueen korkeakoulujen kanssa.
- Vahvistamme aikaisempaa yhteistyötä Saksan Mecklenburg-Vorpommernin alueen kanssa. Osana tätä järjestetään Ministeripresidentti Schwesigin vierailu Varsinais-Suomeen toukokuussa ja myös yhteistyö syksyn Business Day-tapahtuman osalta on aloitettu.
- BSSSC – Baltic Sea States Subregional Co-operation) osalta jatkamme osallistumalla aktiivisesti erityisesti hallituksen työskentelyyn. Maakuntajohtaja Håkämies toimii organisaation hallituksen jäsenenä.
- Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä jatketaan asuttavuus (habitability-bobarhet) -teeman edistämistä. Samoin jatketaan teletunnistetietoihin pohjautuvaa selvitystyötä koskien saariston väkimäärän kausivaihtelua.
- Horizon-rahoituksen turvin Pohjoismaisen saaristoyhteistyön toimintana selvitämme mahdollisuuksia uuden tyyppisen yhteispohjoismaisen saaristoliikennemallin toteuttamiseen.

Central Baltic -ohjelman uuden rahoituskauden 2021–2027 täysimittainen käynnistäminen ja ohjelmakauden 2014–2020 sulkeminen

- Päättävä Central Baltic 2014–2020 ohjelmakausi suljetaan liiton osalta. Tehtävä pitää sisällään maksatusten ja raporttien loppuunsaattamisen viimeisten hankkeiden osalta, ulkoisen ohjelma-arvioinnin toteuttamisen sekä loppuraportoinnin ohjelman tuloksista komissiolle.
- 2021-2027-kauden ensimmäisen haun hankkeiden rahoituspäätökset solmitaan ja hankkeet käynnistyvät. Ensimmäiset maksatukset hankkeille ja maksupyynnöt komissiolle tehdään vuoden aikana.
- 2021-2027-kauden toinen ja kolmas hakukierros järjestetään. Tietokanta avataan hakemusten jättämistä varten ja saapuneet hankkeet arvioidaan ja valmistellaan seurantakomitean päätöskokouksiin.
- Varaudumme Kaakkois-Suomi-Venäjä ohjelmasta vapautuvien ja Central Baltic-ohjelmaan kohdentuvien varojen (n 25 miljoonaa euroa) uudelleen allokointiin ja siirron vaatimiin hallinnollisiin lisätehtäviin

Muut aluekehityksen toimenpiteet

- Kehitämme edelleen yhteyksiä maatalouspuolelle (tuotanto, jalostus.) Apuna tässä mm. D.O. Saaristo-meri-Skårgårdshavet D.O. Archipelago ruoan alkuperä- ja laatumerkki sekä tiivistyneet yhteydet tuottajajärjestöihin (MTK jne.)

MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Toiminnan painopisteet 2023

Suunnittelu

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

- Tuotamme maakuntakaavojen teemakohtainen ajantasaisuuden arvioinnin, arviointi tehdään mm. toteutuneisuuden, toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten ja selvitystarpeiden näkökulmista
- Viimeistelemme viherrakenneselvityksen biodiversiteettiosion raportin ja kokoamme yhteen viherrakennetyön lähtökohdat, nykytiedot ja tavoitteet luonnon monimuotoisuuden, virkistyksen, kaupunkiseudun viherrakenteen sekä biotalouden näkökulmista
- Ohjelmoimme arvioinnin perusteella muut tarvittavat selvitykset ml. palveluverkko- ja asumisprefereksi- sekä energiaselvitykset (mm. tuulivoima, aurinkoenergia, geo- ja muu ympäristölämpö sekä vety)
- Määrittelemme maakuntakaavan uudistuksen tavoitteet tunnistaen toimintaympäristön sekä kansainvälisten (EU) ja kansallisten säädösten valmisteilla olevat muutokset sekä muut olennaiset alueelliset linjaukset, kuten ilmastotiekartan
- Laadimme uudistettavan maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksen

Edistämme kestävästä liikennejärjestelmästä ja -ympäristöstä

- Edistämme laadittavien selvitysten avulla liikennehankkeita ja liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä esimerkkeinä liikenteen digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapaukset -selvitys (MALTP 14), joukkoliikenteen seudullisen solmuvision määrittäminen, pyöräilyn seudullisen tavoiteverkon sekä -leveyksien määrittely, kaupunkiseudun itäosan tieverkkokysymykset -selvitys ja alueen liikennemallitarkastelut, alueellisen junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelman laadinta Turku–Toijala-yhteysvälelle
- Toteutamme loppuvuodesta nykyisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien ajantasaisuuden arvioinnin
- Osallistumme Turun kaupunkiseudun 12-vuotisen MAL-sopimuksen päivitykseen ja vuosien 2024–27 toimenpiteiden valmisteluun
- Jatkamme alueellisen liikennejärjestelmätöiden vetämistä ja osallistumme laajasti maakunnan liikennejärjestelmän kehittämistä koskevaan yhteistyöhön
- Osallistumme Turun tunnin junan ja muiden liikennehankkeiden suunnittelu-, hanke- ja yhteistyöryhmiin
- Edistämme kuntien ja muiden toimijoiden kanssa Scale Up -hankkeessa laaditun, tammikuussa valmistuneen alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvityksen soveltamista

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

- Valmistelemme EMKVR-hankehakemuksen (Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto) merialuesuunnittelun seuraavan suunnittelukierroksen koordinaation rahoittamiseksi
- Vahvistamme suunnittelun tietopohjaa ja rajat ylittävää sidosryhmäyhteistyötä eMSP NBSR, MSP Green ja Sea2Land -hankkeissa
- Osallistumme ympäristöministeriön johdolla vuoden 2023 aikana laadittaviin merellisen energiatuotannon selvityksiin

- Valmistelemme seuraavan merellisen energiatuotannon potentiaaleja tarkentavan toisen merialue-suunnittelukierroksen aloituspäätös

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

- Osallistumme yhdessä Turun kaupungin ja Uudenmaan liiton kanssa Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävän edunvalvontaa hoitavan ScandriaAlliancen toimintaan
- Toteutamme yhdessä Valonian kanssa Scale Up -hankkeen toimenpiteitä ml. alueellisen junaliikenteen asemapaikkojen palvelutasomäärittely

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa

- Päivitämme liikennejärjestelmä- ja MAL-työn seurantatiedot Lounaistieto-palveluun
- Ohjelmoimme ja aloitamme maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointityössä esille nousseiden tietotarpeiden päivitysprosessit ml. mahdolliset opinnäytetyöt
- Toteutamme liiton päivitettyyn paikkatietojärjestelmään tietomallipohjaisen maakuntakaavoituksen edellyttämä ”suunnittelijan työpöytä”
- Osallistumme asiantuntijoina valtakunnallisiin maakuntakaavoituksen ja suunnittelun tietojärjestelmien kehittämishankkeisiin ml. valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmää valmisteleva RYHTI-hanke

VALONIA

Valonian tehtävänä on kuntien auttaminen konkreettisissa kestävän kehityksen kysymyksissä, helppokäyttöisten työkalujen kehittäminen ja levittäminen sekä uusien toimenpiteiden käynnistäminen. Tavoitteena on saada kaikkien ääni kuuluviin ja uusia yhteistyömuotoja käyttöön osallisuuden vahvistamiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi.

- Ohjelma 2030 toimeenpanoon liittyen jatkamme säännöllisiä kuntatapaamisia ja kuulemme kuntien tarpeita toimintaa suunniteltaessa.
- Kuntien ilmastotyön sparraaminen ja toimenpiteiden käynnistämiseksi tukeminen. Viestimme eri rahoituskeinoista ja yhteistyömahdollisuuksista. Jatketaan kuntien ilmastotapaamisten järjestämistä.
- Maakunnallisen ilmastotiekartan toimeenpano, viestintä ja ilmastovastuujaoston valmistelutehtävät.
- Kannustamme kuntia ja työpaikkoja kestävän liikkumisen edistämiseen ja tuemme käytännön toimenpiteiden käynnistämiseksi. Viedään kunnille ja työpaikoille tietoa hyvistä käytännöistä ja työkaluista.
- Edistämme lähilogistiikan kokeiluvaihtoehtoja saaristoalueella ja viestimme aiheen merkityksestä liikenteen päästöjen vähentämisessä.
- Edistämme kestäviä ja innovatiivisia hankintoja verkostotoiminnan, hyvien esimerkkien ja käytännön neuvonnan keinoin.
- Jatkamme alueellista energianeuvontaa, jonka puitteissa muun muassa kannustetaan alueen asukkaita ja muita toimijoita lämmitystavavaihtoksiin sekä parantamaan energiatehokkuutta.
- Vahvistamme asuinkiinteistösektorin yhteistyötä ja ymmärrystä energiayhteistötoiminnasta ja energiatehokkuuden mahdollisuuksista
- Osallistumme Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämiseen synnyttämällä uutta yhteistyötä ja toimenpiteitä kiertotalouden edistämiseksi
- Neuvomme kuntia luonnonhoitotöiden ja vesiensuojelutoimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Vahvistamme kuntien välistä yhteistyötä luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi kuntien käytännön työssä.
- Kehitämme eri toimijoiden välistä yhteistoimintaverkostoa pienvesien, vesistöjen ja metsien luonnonhoidon edistämiseksi.
- Edistämme Saaristomeren suojelua hanketoiminnalla, toteuttamalla vesistökuunnostuksia, tukemalla paikallistoimijoita sekä kannustamalla toimijoiden väliseen yhteistyöhön valuma-alueilla.
- Vakiinnutamme vesiensuojelun sidosryhmä- ja verkostotyötä, mm. Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkoston toimintaa sekä sen kautta tarjottua neuvontaa.

- Jatkamme Varsinais-Suomen ympäristökasvatusverkoston toimintaa tiivistämällä yhteistyötä kuntien sivistystoimen edustajien kanssa sekä kehittämällä uusia hankkeita ja yhteisiä toimenpiteitä. Tuemme kuntia kestävyyskasvatuksen jalkauttamisessa kouluissa ja kannustamme yhteistyöhön eri toimijoiden kesken.
- Edistämme ilmastokestävää maataloutta ja yhteistyötä alueella yhdessä sidosryhmien, neuvojen, viljelijöiden, kuntien ja tutkijoiden kesken.
- Edistämme reilua siirtymää ja osallisuutta kestävyystyössä läpi eri teemojen.

EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU

Toiminnan painopisteet 2023

Toteutamme proaktiivista, suunnitelmallista ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa edunvalvontaa

Edistämme yhdessä sovittuja edunvalvontatavoitteita. Erityisenä tavoitteena on eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttaminen. Edunvalvontaprosessin kytkemme vahvasti alueen muihin toimijoihin ja kansanedustajayhteistyöhön. Jatkamme kunta- ja luottamushenkilöyhteistyötä. Vaikuttajakoulun kautta parannamme mahdollisuuksia tulevaisuudessa olla entistä vaikuttavampi maakunta.

- Vuoden 2023 eduskuntavaaleihin valmistautuminen ja hallitusohjelmavaikuttaminen yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Vaikuttamistyössä ajankohtaisina teemoina ovat mm. Saaristomeren tilan parantaminen, saavutettavuuden parantaminen sekä osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen.
- Edunvalvonnan tavoitteena toimintavuonna 2023 on muun muassa saada Tunnin junasta ja Saaristomeri-ohjelman jatkosta kirjaukset hallitusohjelmaan.
- Julkisen talouden kehyksiin ja valtion talousarvioon vaikuttaminen. Vuoden 2024 valtion talousarvioon tavoitellaan rahoitusta E18 Turun kehätien Raision keskustan kohdalle ja paikallisjunaliikenteen käynnistymistä edistävän Raisio-Naantali-radon peruskorjaus- ja sähköistysrahoitusta.
- Kuntayhteistyön vahvistaminen säännöllisillä kuntajohtajakouksilla ja aloittamalla yhteistyö kuntajohtajakouksen ja kansanedustajaryhmän välillä.
- Kansanedustajaryhmän toiminnan käynnistäminen ja aktiivisuuden ylläpitäminen vaalien jälkeen. Tavoitteena on järjestää vähintään kerran kuukaudessa edunvalvontatapaamiset maakunnassa ja eduskunnassa.
- Etelä-Suomen (Varsinais-Suomi, Uusimaa, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala) yhteisten hallitusohjelmataavoitteiden hyväksyminen ja vaikuttamistyön käynnistäminen. Etelä-Suomen yhteistyön ja edunvalvonnan neuvottelukunnan sitouttaminen puoluerajat ylittävään yhteistyöhön.
- Kasvu-Suomen (Varsinais-Suomi, Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjanmaa) yhteisten tavoitteiden määrittely ja edistäminen.
- Jatketaan aktiivista yhteistyötä sidosryhmien mm. Turun kauppakamarin, Varsinais-Suomen Yrittäjien, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja korkeakoulujen kanssa. Lisäksi käynnistetään tiivis yhteistyö Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän kanssa.
- Eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunnan toiminta aiempien vuosien tapaan.
- Vaikuttajakoulun 6. vuosikurssin loppuunsaattaminen ja 7. vuosikurssin käynnistäminen.

Teemme nykyaikaista, vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää sekä lisäämme maakunnan vetovoimaa

Hyödynnämme viestinnässä eri kanavia. Kehitämme ydinviestejä edelleen ja käytämme yhtenäistä visuaalista ilmettä. Viestintämme on avointa, osallistavaa ja ymmärrettävää. Lisäämme maakunnan kiinnostavuutta markkinointiyhteistyöllä muun muassa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

- Uudistamme viestintätiimin toimintaa (jäsenten määrä ja roolit, vuosisuunnitelma, tavoitteet, tehtävät).
- Kehitämme selkeän mallin asiantuntijaviestinnän tueksi.
- Järjestämme henkilökunnalle viestinnän koulutusta (somen käyttö, selkeä kieli jne).
- Toteutamme asiakaskyselyn verkkosivujen käytettävyydestä.
- Maakunnan veto- ja pitovoiman tukeminen yhdessä maakunnan toimijoiden, mm. kuntien kanssa.

- Tapauskohtaisen harkinnan mukaan osallistuminen yhteistyökumppanina tapahtumiin, joiden kanssa tehdään markkinointiyhteistyötä.

Vaalimme varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä

Toimimme aktiivisesti kulttuurin ja luovien alojen maakunnallisessa verkostoyhteistyössä kulttuurifoorumin, kulttuurihyvinvointiverkostojen ja kuntayhteistyön kautta. Toteutamme opetus- ja kulttuuriministeriön kuntien kulttuuritoimintalain mukaista alueellista kehittämistehtävää uudenlaisen kulttuurialan yhteistyön ja toiminnan avaajana maakunnassa hankemuotoisena.

- Kulttuurifoorumi järjestetään keväällä ja syksyllä. Kulttuurifoorumin sisällöistä ja teemoista päättää kulttuuritoimikunta.
- Aurora-mitali myönnetään tunnustuksena maakunnan hyväksi tieteen, taiteen tai muun kulttuurityön alalla toimineelle henkilölle, yhteisölle tai viranomaiselle. Saaja julkaistaan Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-päivän vastaanotolla 9.5.2023.
- Toimitaan aktiivisesti alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa. Liitto on tukena varsinaissuomalaisten kuntien kulttuuriviranhaltijoiden Kulttuuria kunnissa -verkoston toiminnan kehittämisessä ja sen koordinoimisessa. Muita tärkeitä verkostoja ovat mm. maakuntien liittojen kulttuurivastaavien verkosto ja Taidekahvit-verkosto. Myös Turun kaupungin kulttuurin kärkihankkeen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ja hyvistä toimintamalleista viestitään maakunnan sisällä aktiivisesti.
- Varsinais-Suomen liitto on edustettuna mm. Innotutka-hankkeen ohjausryhmässä, Historian ja tulevaisuuden museon työryhmässä, Suomen Kotiseutuliitossa sekä maakunnallisessa kulttuurihyvinvoinnin työryhmässä.
- Varsinaista kulttuuria -kehittämistehtävässä työllistetään vuonna 2023 viisi seututaiteilijaa ja järjestetään kolme erityisesti kuntien kulttuuriviranhaltijoille suunnattua koulutuskokonaisuutta. Yhteistyötä tehdään myös Turun AMK:n Taideakatemia kanssa, kun seututaiteilijat pitävät taiteilijaluentoja opiskelijoille. Vuoden 2023 lopussa päättyvän hankkeesta tuotetaan loppuraportti sekä mm. taiteilijan palkkauksen muistilista kuntien kulttuuriviranhaltijoille. Varsinaista kulttuuria -hankkeen tiimoilta tehdään valtakunnallista yhteistyötä ja hankkeen toimista viestitään maanlaajuisesti Yhteistuumin-verkoston kautta.
- Kulttuurivaalipaneeli järjestetään helmikuussa 2023 yhteistyössä Kulta ry:n, Kulttuurikampus Turun ja Taidekahvit-verkoston kanssa. Tarkoituksena on tarjota foorumi kulttuuripoliittiselle keskustelulle eduskuntavaalien alla.
- Kulttuurihyvinvointia edistetään maakunnassa Taikusydän-alueverkostossa, jonka toimintaa koordinoivat liitto ja Läntisen tanssin aluekeskus. Yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa rakennetaan osana alueverkoston toiminnan kehittämistä.

Edistämme avoimen datan yhteentoimivuutta ja hyödynnettävyyttä

Osallistumme aktiivisesti datan yhteentoimivuutta edistäviin kansallisiin prosesseihin, kuten rakennetun ympäristön digitalisaation edistämiseen. Kehitämme Lounaistiedon omia datatuotteita paremmin hyödynnettäviksi, ja edistämme paikkatietodatan hyödyntämistä yrityksissä ja julkishallinnossa osana uutta kansallista Paikkatietoinnovaatiohubia.

- Kehitämme avoimen datan toimintaa ja siirrämme resursseja dataportaalin ylläpidosta datatuotteiden ylläpitoon ja avoimen datan palvelujen tarjoamiseen.
- Kehitämme prosesseja Open Street Map -aineiston sisällön ja laadun parantamiseen.
- Valmistelemme hankehakemuksen virkistysdatan yhteentoimivuuden ja laadun parantamiseksi yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Jatkamme HAME-tietomallin ylläpitoa, ja valmistaudumme Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönoton edellyttämiin muutoksiin maakuntakaavoituksessa.

Kehitämme tietopalveluiden markkinointia ja avoimen tiedon yhteistyötä

Viestimme systemaattisesti Lounaistiedon toiminnasta ja seuraamme viestinnän vaikuttavuutta. Markkinoidemme Lounaistiedon tietopalveluja sosiaalisessa mediassa niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Laajennamme Avoimen tiedon verkoston toimintaa sekä sisällöllisesti että alueellisesti.

- Selkeytämme Avoimen tiedon verkoston ja kehittämisryhmän roolia, ja kehitämme kehittämisryhmän toimintaa houkuttelevammaksi.
- Kehitämme yhteistyötä ja hanketoimintaa esimerkiksi Turun ammattikorkeakoulun ja Varhan kanssa.
- Toimimme aktiivisesti kuntien paikkatietoverkostossa ja markkinoimme sen kautta kunnille Lounaistiedon palveluja.
- Järjestämme Aluetietofoorumin ja muita tapahtumia, jotka lisäävät tietoa paikkatiedon ja avoimen datan mahdollisuuksista alueella sekä kasvattaa Lounaistiedon tunnettuutta sidosryhmien keskuudessa.
- Seuraamme viestintäkanavien vaikuttavuutta systemaattisesti ja hyödynnämme seurantatietoa toiminnan kehittämisessä.